

رویه‌های شورای نگهبان

مؤلف:

جمعی از نویسندگان

به اهتمام:

پژوهشکده شورای نگهبان

سرشناسه: فتاحی زفرقندی، علی، ۱۳۶۹ -

عنوان و نام پدیدآور: رویه‌های شورای نگهبان/گردآورنده علی فتاحی زفرقندی؛ به اهتمام پژوهشکده شورای نگهبان.

مشخصات نشر: تهران: شورای نگهبان، پژوهشکده شورای نگهبان، ۱۴۰۳.

مشخصات ظاهری: ۳۸۵ ص: جلد.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۵۰۶۸-۲۴-۷

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: شورای نگهبان - قوانین و رویه‌ها، Shoraye negahban-- Rules and practice

موضوع: رویه قضایی - ایران - مقاله‌ها و خطابه‌ها، *Addresses, essays, lectures -- Iran -- Jurisprudence

شناسه افزوده: شورای نگهبان. پژوهشکده شورای نگهبان

رده بندی کنگره: KMH۲۵۱۲

رده بندی دیویی: ۳۴۲/۵۵۰۵

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیا

شماره کتابشناسی ملی: ۹۹۰۱۵۹۱

رویه‌های شورای نگهبان

مؤلف: جمعی از نویسندگان

گردآورنده: علی فتاحی زفرقندی

صفحه آرا: امین مددی

ناظر فنی: سیدمحمد رضا سیدعلیخانی

ناشر: پژوهشکده شورای نگهبان

چاپ اول: زمستان ۱۴۰۳ - تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

شابک دوره: ۹۷۸-۶۲۲-۵۰۶۸-۰۷-۰

شابک تک جلدی: ۹۷۸-۶۲۲-۵۰۶۸-۲۴-۷

قیمت: ۱۵۰ هزار تومان

آدرس: تهران، خیابان شهید بهشتی^(ره)، خیابان سرافراز، کوچه پنجم، پلاک ۱۱

تلفن: ۰۲۱-۸۸۷۵۰۰۷۰

فهرست مطالب

- جایگاه التزام نسبت به رویه در الگوهای نظارت بر قانون اساسی در جهان و ایران ۱
رضا محمدی کسجین، محمدصادق فراهانی، علی فتاحی زفرقندی
- تضمینات حق دادخواهی در نظام جمهوری اسلامی ایران مبتنی بر نظریات شورای نگهبان
۳۱
ابوالفضل درویشوند، کمال کدخدامرادی، علی فتاحی زفرقندی
- نسبت‌سنجی «صلاحیت عام قانون‌گذاری مجلس» و «فرماندهی کل نیروهای مسلح» در
رویه شورای نگهبان ۵۵
مصطفی منصوریان، حمزه خسروی
- رویه نظارت اساسی بر معاهدات بین‌المللی در نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران ۷۷
عباس‌علی کدخدایی، محمدصادق فراهانی، امیر لهراسبی
- نگاهی به اصل ۷۵ قانون اساسی با تأکید بر آرا و نظریات شورای نگهبان (در مورد
مصوبات مجلس شورای اسلامی تا دوره هشتم) ۱۰۹
محمد جلالی، محمدقاسم تنگستانی
- نظارت شورای نگهبان بر نحوه تصویب اساسنامه سازمان‌های عمومی؛ نقد رویه‌ها و
عملکردها ۱۳۱
یحیی مزروعی ابیانه، علی محمدفلاح زاده
- نسبت بین نظریات تفسیری شورای نگهبان و رویه قضایی درباره‌ی داوری راجع به
اموال عمومی و دولتی ۱۵۷
مهدی فتاحی
- علت تعارض آرای شورای نگهبان در مسئله خسارت تأخیر تأدیه ۱۷۵
هانی حاجیان، جواد سرخوش، میثم اکبری دهنو
- درآمدی بر تحلیل اقتصادی رویکرد شورای نگهبان در تصویب قانون کار؛ مطالعه موردی
آزادی قراردادی ۲۰۳
ولی رستمی، احمد شعبانی، مصطفی منصوریان
- رویکرد فقهای شورای نگهبان در زمینه‌ی رویارویی مالکیت خصوصی و منفعت عمومی؛
مطالعه‌ی رویه‌ای ۲۲۵

محمدرضا ویژه، حسن امجدیان

تحلیل مبانی فقهی شورای نگهبان پیرامون حقوق ولی دم در موارد پرداخت فاضل دیه
۲۴۹

مجید قورچی بیگی، سهراب بهادری

تحلیل فقهی حقوقی رویکردهای شورای نگهبان در پرداخت هزینه‌های درمان مازاد بر دیه
۲۷۱

مصطفی مسعودیان

آثار تصرفات دولت در اموال غیرمنقول اشخاص در پرتوی نظرات فقهای شورای نگهبان
۲۹۱

سید حسن علوی نائینی، مهدی عباسی سرمدی

خدمت وظیفه عمومی در آراء فقهای شورای نگهبان (بررسی موردی به کارگیری سربازان
در نهادهای غیرنظامی و معافیت کفالت همسر)
۳۱۹

سید محمدهادی راجی، حسین احمدی

اعتبار قانون سازمان برق ایران از منظر شورای نگهبان
۳۳۷

محمد برزگر خسروی

اعتبار حقوقی اساسنامه‌های شرکت‌های ملی نفت، گاز و پتروشیمی، با نگاهی به نظرها و
رویه‌ی شورای نگهبان
۳۶۳

سید محمدهادی راجی، یحیی مزروعی ایبانه

مقدمه

شورای نگهبان، به‌عنوان یکی از ارکان اساسی نظام جمهوری اسلامی ایران، نقشی بی‌بدیل در حفظ جمهوریت، موازین شرعی و صیانت از قانون اساسی ایفا می‌کند. این نهاد که جایگاهی برجسته در قانون اساسی و نظام حقوقی کشور دارد، مسئولیت نظارت بر تطبیق قوانین با شرع و قانون اساسی و نظارت بر انتخابات را به‌عهده دارد. اهمیت شورای نگهبان، به‌ویژه در حوزه نظارت بر قانون‌گذاری و تصویب اساسنامه‌های دولتی، نه تنها در تداوم نظم حقوقی کشور، بلکه در تأمین حقوق ملت و تضمین سلامت و شفافیت فرآیندهای قانونی نمود می‌یابد.

مطالعه و تحلیل رویه‌های شورای نگهبان، از آن جهت دارای اهمیت است که این نهاد، همواره با مسائل و پدیده‌های نوظهور اجتماعی، اقتصادی و سیاسی مواجه بوده و تلاش کرده است تا با رویکردهای حقوقی و فقهی، پاسخ‌های مقتضی برای حل چالش‌های موجود ارائه دهد. فهم این رویه‌ها می‌تواند برای پژوهشگران و دانشجویان حقوق عمومی، به‌ویژه در حوزه‌هایی نظیر نظارت بر قانون‌گذاری، تأسیس حقوقی، و تحلیل پدیده‌های جدید حقوقی، منبعی ارزشمند باشد.

کتاب حاضر که با عنوان «رویه‌های شورای نگهبان» تدوین شده است، مجموعه‌ای از مقالات پژوهشی را دربرمی‌گیرد که هر یک به‌نوعی به ابعاد مختلف عملکرد و جایگاه حقوقی این نهاد می‌پردازند. مقالات این مجموعه، ضمن بررسی رویکردها و رویه‌های شورای نگهبان در مواجهه با مسائل کلان و تخصصی، تلاش دارند تا جایگاه حقوقی و علمی این نهاد را در نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران تبیین کنند.

عناوین مقالات ارائه‌شده در این کتاب، به موضوعات متنوعی همچون نظارت اساسی بر قانون‌گذاری، تحلیل اقتصادی و فقهی رویکردهای شورای نگهبان، بررسی مبانی تفسیری این نهاد در حوزه‌های مختلف، و نقد عملکرد آن در مواجهه با مسائل جاری کشور پرداخته‌اند. از این‌رو، مطالعه این کتاب می‌تواند برای دانشجویان، پژوهشگران، و علاقه‌مندان به حقوق عمومی و فقه اسلامی، افقی جدید در فهم عملکرد و تأثیرگذاری شورای نگهبان بگشاید و ضرورت پژوهش بیشتر در این حوزه را تبیین کند.

امید است این اثر، گامی در راستای تقویت بنیان‌های علمی و عملی در حوزه مطالعات حقوق عمومی و تحلیل عملکرد نهادهای اساسی نظام جمهوری اسلامی ایران باشد و بتواند پاسخی درخور به نیازهای پژوهشی در این حوزه ارائه دهد.

گفتنی است مجموعه مقالات کتاب حاضر، پیش از این در شماره‌های مختلف فصلنامه دانش حقوق عمومی توسط پژوهشکده شورای نگهبان گردآوری و منتشر شده است و اینک پس از جمع‌آوری موضوعی و تدوین در قالب یک اثر علمی منسجم به دانشجویان، پژوهشگران و صاحب‌نظران حقوق عمومی ارائه می‌شود. مطالب بیان شده در مقالات لزوماً بیانگر نظرات پژوهشکده شورای نگهبان نبوده و صرفاً ایده و نظرات نگارندگان آنها می‌باشد.

پژوهشکده شورای نگهبان

پاییز ۱۴۰۳